

АДАПТУВАННЯ МИТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО НОРМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом відкриває перед Україною нові можливості: активізування експорту товарів та послуг (Угодою передбачено нульові ставки ввізних мит на промислову продукцію, лібералізацію ввізних мит на сільськогосподарські товари, спрощення торгівлі послугами); залучення українських суб'єктів господарювання до спільних науково-дослідницьких, комунікаційних та інформаційних проектів і, як наслідок, використання науково-технічних досягнень європейських країн; підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції; зміцнення захисту прав споживачів; адаптування виробництва до технологічних, санітарних та екологічних стандартів європейських країн; посилення захисту прав інтелектуальної власності, що стимулюватиме генерування та впровадження інновацій; підвищення ефективності та прозорості державних видатків тощо.

Торгівельним відносинам присвячений Розділ IV Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Він є найбільшим, і, напевно, найважливішим розділом Угоди. У цьому розділі викладено основні засади створення глибокої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі, яка створюватиме можливості розвитку бізнесу в ЄС і в Україні та сприятиме економічній інтеграції нашої держави з Європейським співтовариством. У цій частині Угоди визначено зобов'язання сторін щодо встановлення ввізного та вивізного мита, експортних субсидій, зборів та інших платежів, обмеження експорту та імпорту, захисту торгівлі, використання антидемпінгових та компенсаційних заходів, технічних бар'єрів у торгівлі, формування умов технічного регулювання та стандартизації, вимог до маркування, застосування санітарних та фітосанітарних заходів, проходження процедури сертифікації тощо.

Імплементация Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, безперечно, передбачає уніфікування та спрощення митних процедур і приєднання нашої держави до митної політики Європейського Союзу. Угода містить понад 350 директив та інших нормативних актів ЄС, з якими необхідно поступово узгодити законодавство України.

Щодо удосконалення митного законодавства, то значну роботу в цьому напрямку вже проведено, оскільки Україна з 2008 року є членом Світової організації торгівлі, а правила та стандарти, що закріплені в системі угод СОТ, імплементовані й у законодавство Європейського Союзу.

Україна стала учасницею таких міжнародних митних конвенцій: Митна конвенція про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки міжнародного дорожнього перевезення від 14 листопада 1975 р. (Конвенція МДП); Міжнародна конвенція про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства від 9 червня 1977 р. (Конвенція Найробі); Міжнародна конвенція про узгодження умов проведення контролю вантажів на кордонах від 21 жовтня 1982 р. (Женевська конвенція 1982 р.); Міжнародна конвенція про Гармонізовану систему опису і кодування товарів від 14 червня 1983 р. зі змінами і доповненнями, внесеними Протоколом від 24 червня 1986 р. (Конвенція про ГС); Конвенція про тимчасове ввезення від 26 червня 1990 р. (Стамбульська конвенція); Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур від 18.05.1973 р. тощо.

Для адаптування законодавства України, зокрема й митних нормативно-правових актів, передбачено тривалий перехідний період, впродовж якого необхідно налагодити процес інформаційного обміну між митними установами Європейського Союзу та України, узгодити процедуру проведення спільного митного контролю, митної оцінки (визначення митної вартості) імпортованих товарів, їх класифікації, уніфікувати процедуру застосування критеріїв ризику, узгодити норми у сфері технічних бар'єрів торгівлі та санітарних і фітосанітарних заходів, удосконалити законодавчі акти, що регулюють транзитне переміщення товарів, посилити інститут уповноважених економічних операторів тощо.

Процес гармонізування митного законодавства України з нормами Європейського Союзу повинен базуватись на системі принципів та напрямів діяльності держави у сфері захисту митних інтересів та забезпечення митної безпеки України, регулювання зовнішньої торгівлі, захисту внутрішнього ринку, розвитку економіки України та її інтеграції до світової економіки, що закріплені у ст. 5 Митного кодексу України.